

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Mükotoksiinid DON, HT2 ja T2 teraviljas 2018.a.

Elina Akk, Bulat Islamov

Eesti Taimekasvatuse Instituut, kontakt: elina.akk@etki.ee

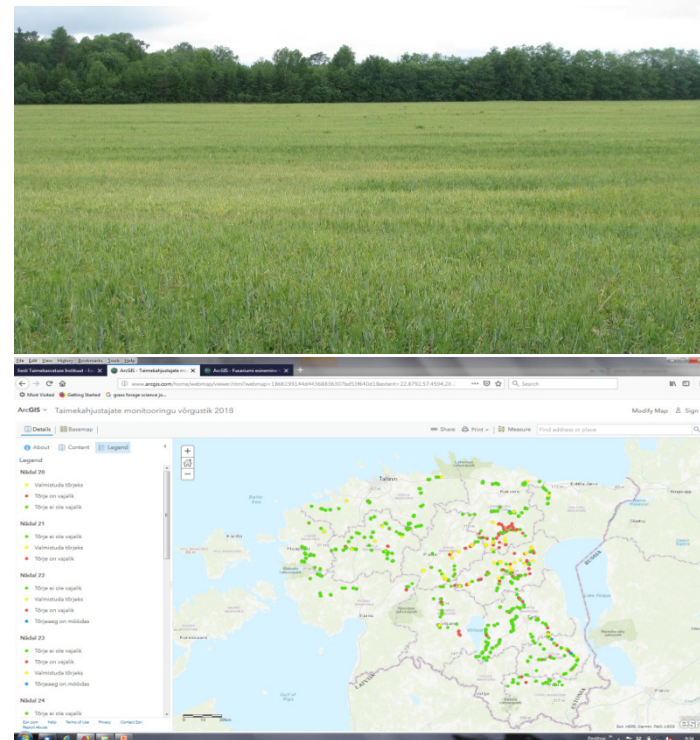
ettekanne Agronoomia 2019.a. 27. veebruaril, Jõgeva

Sisukord

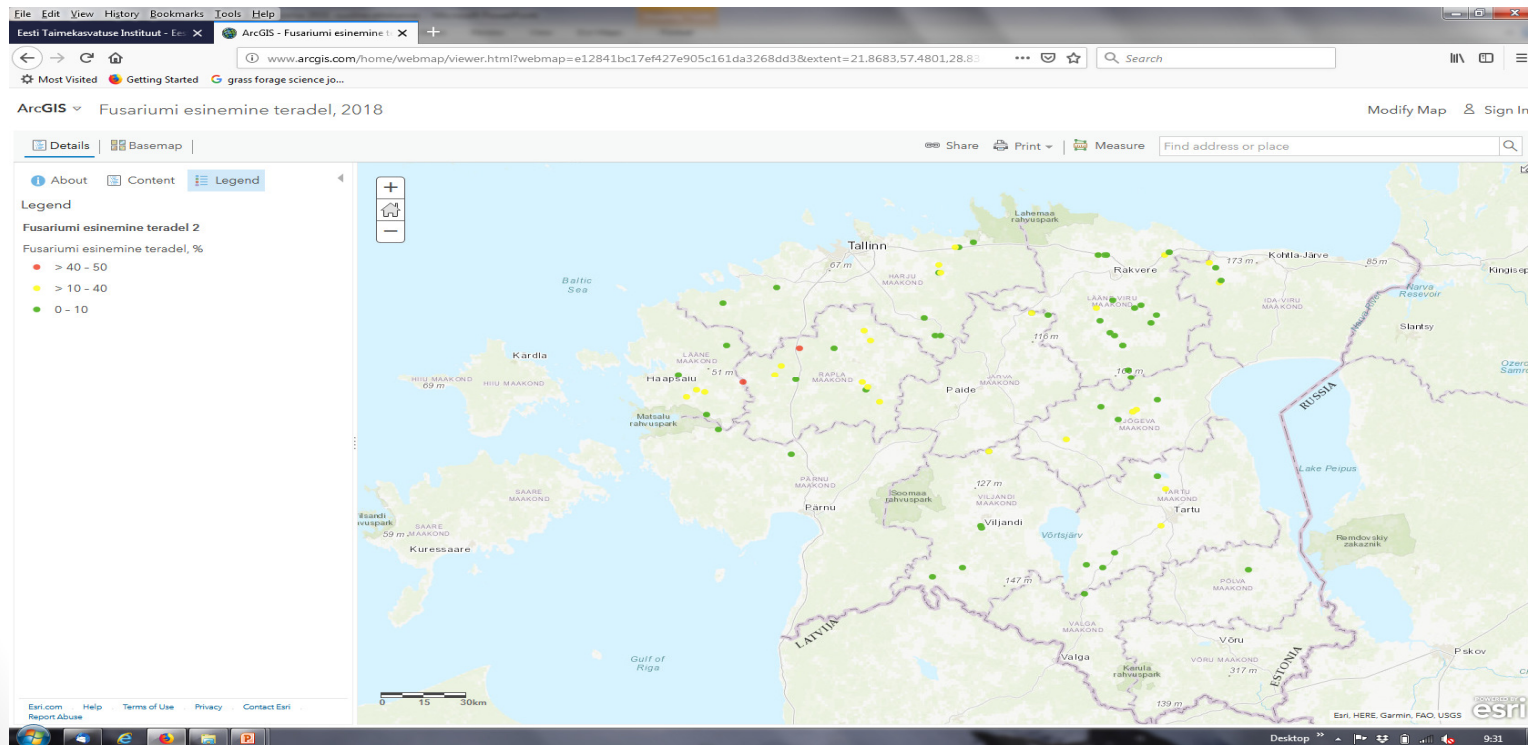
- Taimekahjustajate monitooring
- *Fusarium* seened ja mükotoksiinid DON, HT2 ja T2
- DON, HT2 ja T2 lubatud maksimaalsed sisaldused töötlemata viljas
- Analüüsi meetodikad
- 2018.a. ilm suvel
- *Fusarium* seente esinemine teradel 2018.a.
- Mükotoksiinide DON, HT2 ja T2 sisaldused teraviljades 2018.a.
- Kokkuvõte

Taimakahjustajate monitooring

- 2014.a.
- Info <http://monitooring.etki.ee/>
- 2018.a. 570 põldu
- 2015.a. teraviljades *Fusarium* seente ja mükotoksiinide sisaldused

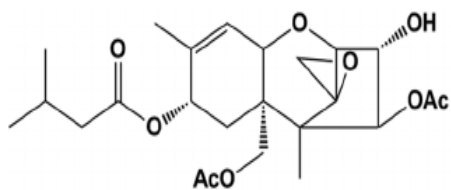

Juuli - august korjati põldudel teraviljade päid *Fusarium* seentega nakatumise hindamiseks ja mükotoksiinide määramiseks

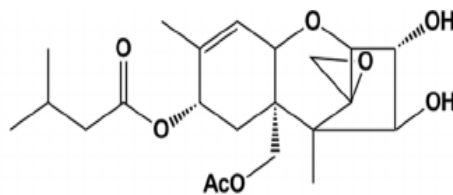

Miks *Fusarium* seened ja mükotoksiinid DON, HT2 ja T2

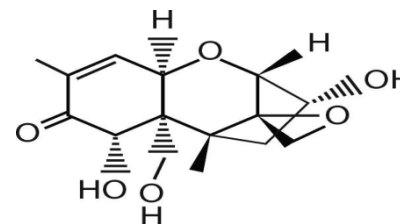
- Taimehaigused, orgaanilise aine lagundajad mullas, mükotoksiinid teraviljas põllul, hoidlas, käitlemisel
- DON ehk deoksünivalenooli näitaja enam levinud toksikoloogiline näitaja teraviljal
- Mükotoksiin DON (deoksünivalenool $C_{15}H_{20}O_6$)
- HT2 toksiin ($C_{22}H_{32}O_8$) ja T2 toksiin ($C_{24}H_{34}O_9$)

T-2 toxin

HT-2 toxin

https://www.researchgate.net/publication/254322081_Determination_of_T2_Toxin_and_HT2_Toxin_in_Milk_A_Comparison_of_Three_Formats_of_Immunoassays. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2984136/>

Lubatud maksimaalsed sisaldused töötlemata toidu- ja söödaviljas

- DON – 1750 µg/kg kaer, durum nisu
- DON – 1250 µg/kg tali- ja suvinisu, tali- ja suvioder, tritikale, rukis
- HT2 ja T2 – 200 µg/kg kaer
- HT2 ja T2 - 100 µg/kg teised teraviljad
- Söödaviljas lubatud mükotoksiinide sisaldused suuremad (DON 900-8000 µg/kg; HT2 ja T2 250-500 µg/kg) ja sõltuvad loomaliigist

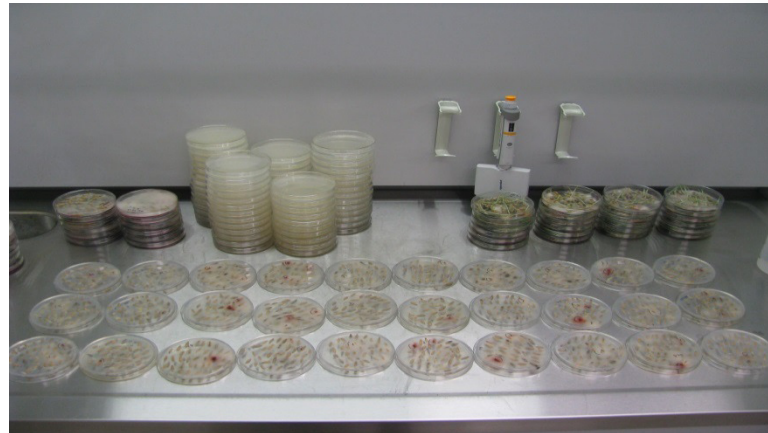
2018.a. teravilja proovid

- *Fusarium* seente esinemist määrati 91 proovis
- Mükotoksiinide DON, HT2 ja T2 esinemist analüüsiti 73 proovis

Metoodikad

- *Fusarium* seened kasvatati söötmetel
- Mükotoksiinid DON, HT2 ja T2 analüüsitakse gaaskromatograafi-massdetektoriga

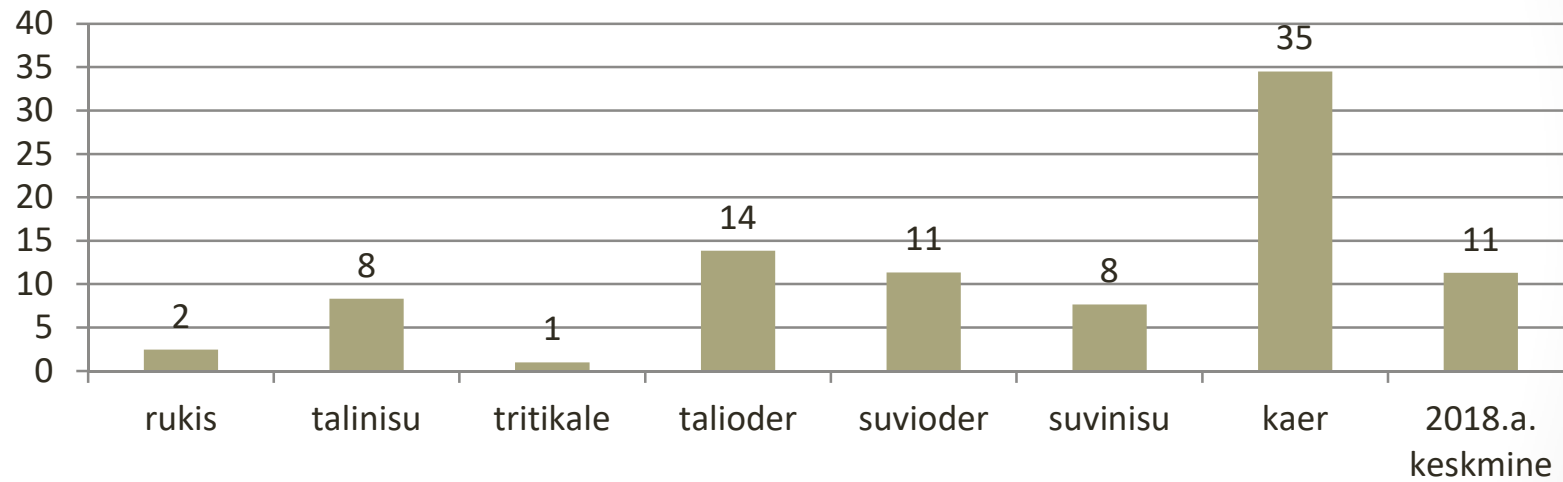

2018.a. ilm suvel: juuni, juuli, august

- Info EMHI kodulehelt https://www.ilmateenistus.ee/wp-content/uploads/2018/09/2018_suvi.png
- Suvi oli keskmisest soojem, kuivem ja rohke päikesega
- Juunis õhutemperatuur 15°C (norm 14,4°C), juulis 19,9°C (norm 17,4°C), august 18,3°C (norm 16,3°C)
- Kolme kuu keskmine sademete hulk oli kokku 149 (norm 224), kuid sademed jagunesid erinevalt
- Kunda sadas vaid 85 mm (norm 220), aga Võrus normi piires 222 mm (norm 249 mm)
- Rahet esines 5. juulil Valgamaal, 10, 14, 18. juuli Pärnumaal, 3. august Rakveres ja Jõgeval
- Üleujutus oli 4. august Jõgeval

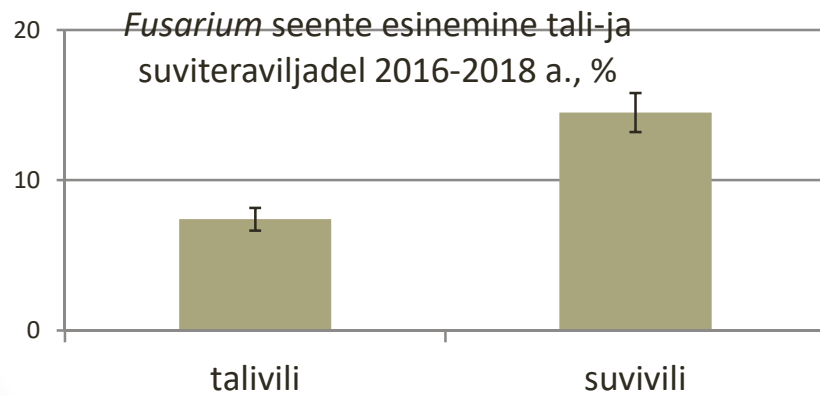
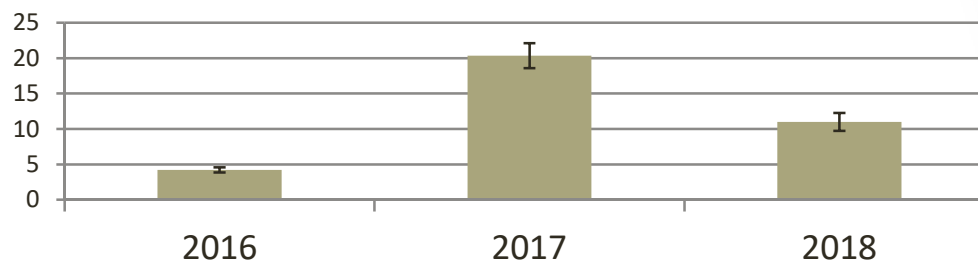
Fusarium teradel 2018.a.

Fusarium seentega nakatunud terad 2018.a., %

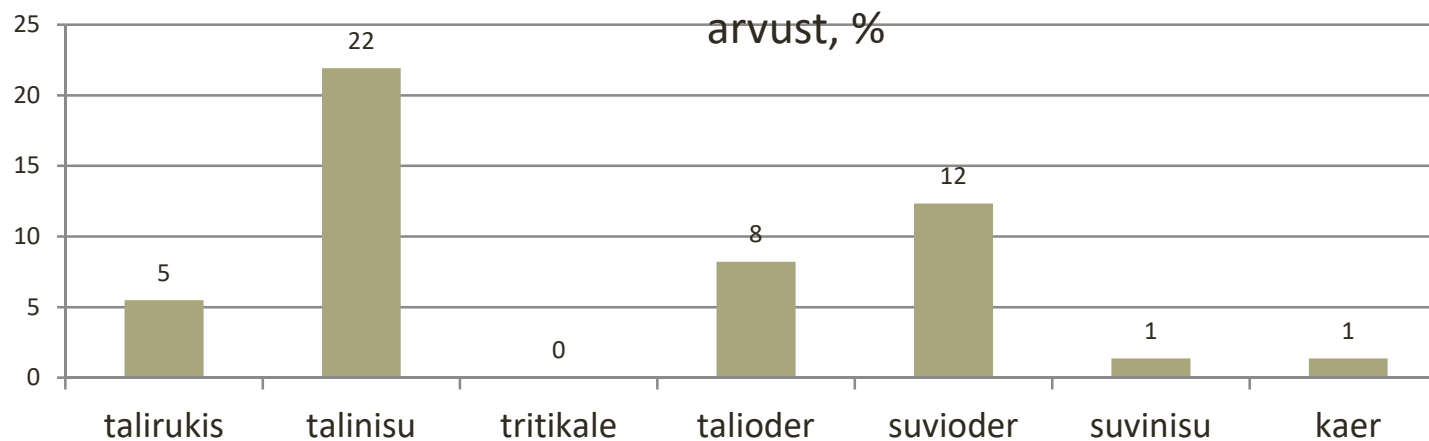
Fusarium teradel 2016-2018 .a.

Fusarium seente esinemine teradel 2016-2018, %

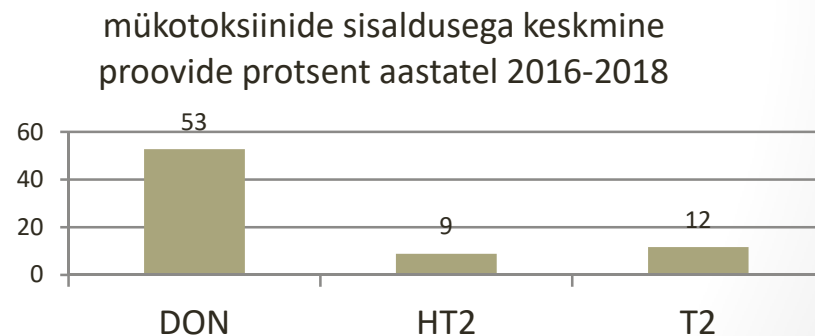
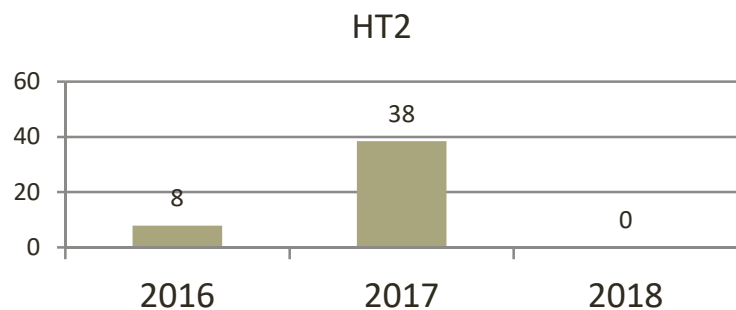
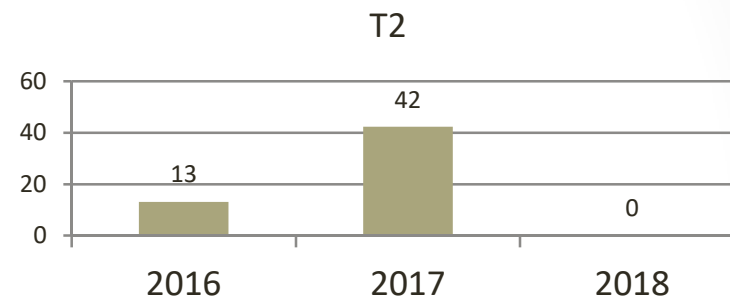
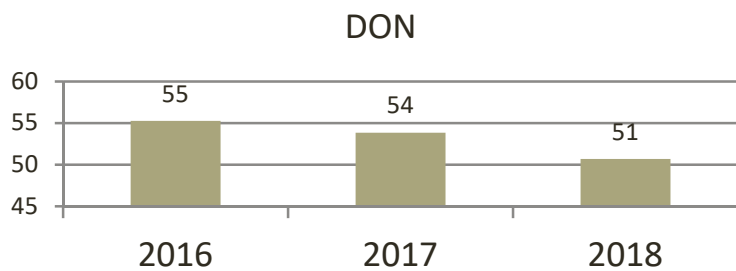
Mükotoksiinide DON, HT2 ja T2 sisaldused teraviljades 2018 .a.

mükotoksiini DON sisaldusega proovide osakaal kogu proovide arvust, %

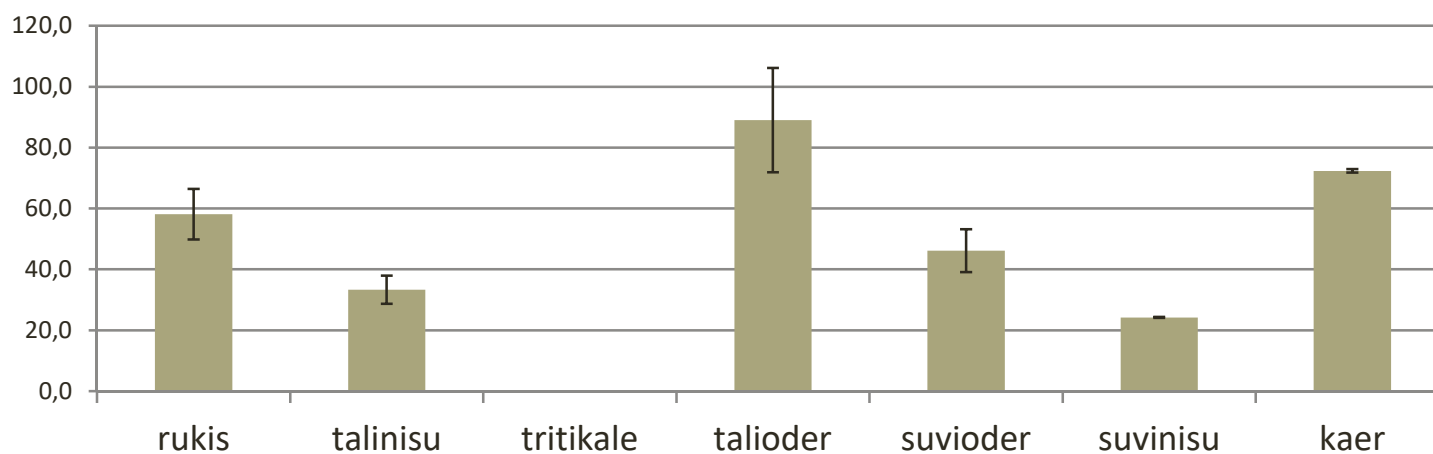
2018 . a. sisaldasid teraviljad ainult mükotoksiini DON, ei sisaldanud mükotoksiine HT2 ja T2

Mükotoksiinide sisaldusega proovide protsent aastatel 2016-2018.a.

Mükotoksiin DON keskmised sisaldused teraviljades 2018.a., $\mu\text{g}/\text{kg}$

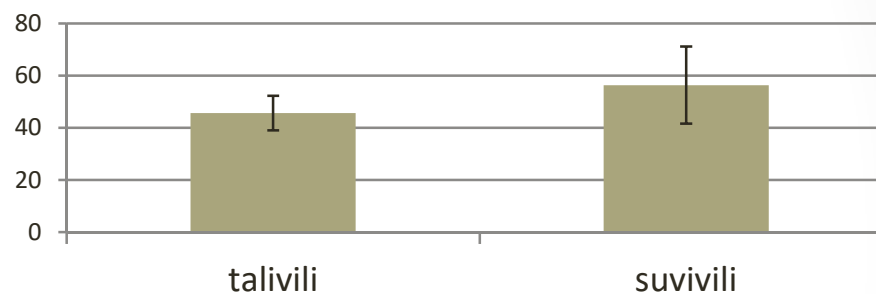
mükotoksiin DON keskmised sisaldused teraviljades, $\mu\text{g}/\text{kg}$

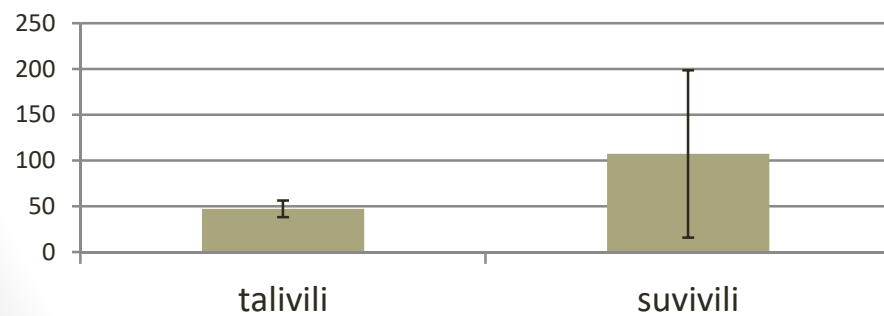
2018.a. kogutud proovides kõrgeim DON sisaldus oli kaeras 260,5 $\mu\text{g}/\text{kg}$

Mükotoksiin DON keskmised sisaldused 2016-2018.a.

mükotoksiin DON keskmised sisaldused tali- ja
suviteraviljades 2018

DON keskmine sisaldus aastatel 2016-2018

Kokkuvõte

- 2018.a. taimekasvuperiood oli sademetevaene ja kuum
- Teraviljadesse ei moodustunud mükotokiine HT2 ja T2
- 51% teraviljaproovidest sisaldasid mükotoksiini DON
- Mükotoksiini DON sisaldus oli kõrgeim ühes kaeraproovis

Täna!

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa Investeeringud
maapiirkondadesse